

SLOVENSKI POROČEVNICE



Cena L.1 alo 15 Pf.

Leto III. Št. 21. 26. maja 1942.

Glavno poveljstvo slovenskih narodnoosvobodilnih čet objavlja naslednja poročila štabov:

DEL SLOVENSKE ZEMLJE - OSVOBOJEN!

2. bataljon Notranjskega odreda je podaril za prvi maj slovenskemu narodu najlepše darilo - osvoboditev obsežnega ozemlja ob Kolpi. Junaški bataljon do danes s sijajnim uspehom brani svobodno zemljo in razširja oblast Osvobodilne Fronte na vedno nove kraje. V osvobojenih vaseh - Fara, Banja Loka, Petrinje, Kranjski Kuželj, Nova sela, Stružnica, Rake, Vrh, Srobotnik, Drožnik, Podstene, Ajbelj, Norava, Novi Lazi, Stalcerji, Dolnja in Gornja Briga, Preža, Ajbig Borevec, Ravno, Pleše, Kočevska Reka, Handlerji, Mleka, Koče, - vihra partizanska zastava.

Vest o tem do danes največjem uspehu slovenske partizanske vojske navdaja vse Slovence s ponosom, vse partizanske borce pa z gorečo željo, odločno podpreti in v junaštvu posnemati junake 2. bataljona Notranjskega odreda.

Štab 3. grupe odredov.

IZ POROČILA STABA 2. BATALJONA NOTRANJSKEGA ODREDA.

V noči od 24. na 25. april je partizanska patrolja v vasi Fara vdrla v urad fašističnega komisarja, napravila pri njen hišno preiskavo in zaplenila razne predmete. Obenem je napravila preiskavo v prostorih Dopolavora in občine. V teh lokalih so partizani inovino deloma uničili, deloma zaplenili. Med zaplenjenimi predmeti so: 2 puški, 4 radiosprejemniki, pisarniški material nad 400 lir gotovine (blagajna Dopolavora), 25 fašističnih zastav (!) itd.

25. aprila so italijanske oborožene sile (nad 1000 mož) z vseh strani poskušale napasti partizanski položaj na Stružnici. Partizanske zasede so jih sprejele z ognjem. Po to je 50 Italijanov, med njimi 1 oficer. Partizanske izgube: 1 padel, 1 ranjen, 1 ujet. Italijani partizanskega položaja niso dosegli.

30. aprila je partizanska patrolja pod vodstvom tovariša Lojka z ohergičnim vpadom s sodelovanjem narodne zaščite zavzela Brod ob Kolpi in po kratki borbi zajela in razoročila 15 mož. (žandari, donobranci in financarji). Po zavzetju je tovariš Lojko Brod ob Kolpi prepustil hrvaškim partizanom, ki so prehiteli s svojih baz, ko so zvedeli o zavzetju Broda. Patrolje našega bataljona, razpostavljene v okolici, so takoj pritegnile člane okoliških NZ in prevzele oblast na levem bregu Kolpe od Kranjskega Kuželja do Fara ter dalje do Banjaloke in Stalcerjev.

1. maja so na osvobojenem ozemlju svečano prevzeli oblast partizani. Prebivalstvo jim je pozdravljalo z nepopisnim veseljem in navdušenjem, ki ga je izražalo z vzklikanjem in pogostitvami.

Na osvobojenem ozemlju razvijajo čete našega bataljona nrzlično delavnost. Promet se razvija po nerazrušenih cestah z avtobusi in vožovi, na razrušenih in zatrpanih pa z motocikli in kolesi.

1. maj smo iz razdalje 400 m obstreljevali kasarno (štab) in tovarno puškinih kopiz v Kočevju. Italijani so imeli precejšnje izgube. Vročali so nam sicer ogenj, toda brez uspeha.

3. maja smo prekinili zveze med Kočevsko Reko in severom.

5. maja je italijanski avijon napadel naše položaje med Kranjskim Kuželjem in Bosiljo Loko - brez vsakega uspeha. Isti dan so Italijani vrgli nekaj sil v smeri proti Brodu, pa so bili pri Mariji Trošt odbiti. Prišli so po gozdovih. Zanimivo je zamenjava: prej oni motorizirani in na cestah pa mi po hribih in gozdovih - zdaj mi na cestah in avtomobilih, oni pa se snukajo po gozdovih. Narodna zaščita dobro deluje; obrane se zlasti v stražni in patrolni službi.

Isti dan je naša patrolja ob priliki zasede med Rajndolom in Spodnjim Logom pobila 9 fašistov, enega pa ranila.

7. maja je poskušala ital. kolona 30 kanijonov, treh tankov in 40 motociklov tov prodreti iz Bosilje Loke proti Kranjskemu Kužlju. 3 četa našega bataljona je njihov poskus zavrnila. Kanijoni so se morali vrniti nazaj po poti. Isti dan je bil odbit italjanski poskus, obkoliti z okoli 400 pešči maloštevilno partizansko zasedo. Imeli so najmanj 20 mrtvih in številne ranjence. Naši niso imeli nobenih izgub/razen, če štejemo izgubo municije kajti fašisti prav za prav še krogle niso vredni/

8. maja smo napadli z ostrim streljanjem Kočevje in Staro Cerkev. Efekt našega ognja še ni znan.

9. maja je bojna patrolja tov. Lojka na cesti proti Kočevski Reki zaplenila 9 glav živine in 16.000 lir gotovine, oboje last faš. družbe "Emona".

10. maja se je raznesla vest, da naneravajo naše čete na pasti karabinjerske postaje v Kočevski Reki. Postaja je prišla na ponoč po stranskih poteh/glavne ceste so v čvrstih rokah partizanov/nočnejša četa vojaštva. V borbi poldnevi uri pa so se tako karabinjeri kakor vojaštvo brez boja uraknili iz Kočevske Reke in jo popihali po skritih potih proti Kočevju. Partizani so s svojimi bataljonskih in odrednih štabon vkorakali v Kočevsko Reko. Tam so našli še okoli 50 fašističnih zastav, nekaj nad 1.000 lir gotovine, pisarniški material/razmnoževalni stroj/, vse to last fašističnih organizacij. Na pošti pa so zaplenili/poleg tega še 2733 lir gotovine. Družbi Emona smo zaplenili na vse področju do Kočevlja še nad 150 glav goveje živine, precejšnje število konj, 7 odev, 27 hlabov sira, itd., itd.

10. maja se je vršil v Banja Loki svečan pogreb obeh v zadnjih bojih padlih partizanov, tov. Cirila in tov. Očke/posestnik Ivan Maršič, bivši komandant NZ v Handlarjih in intendant našega bataljona/. Ljubljene Očko je spremljal na zadnji poti vse domače prebivalstvo in oddelki partizanov 2. čete našega bataljona; pogreb se je vršil po verskih obredih. Na grob je bilo položeno 5 vencev; po nagovoru komandirja, tov. Husa, so partizani oddali častno salvo. -Isti dan se je vršil miting v Hrvaškem Kužlju. Udeležil se ga je v imenu slovenskih partizanov oddelki naše 3. čete.

11. maja smo v Kočevski Reki priredili uspešen miting.

10. maja se je fašistom s hrvaške strani posrečilo vkorakati v Brod ob Kolpi in nato v Petrinje. Njihov položaj pa je nevzdržen. -Isti dan so nočni italjanski oddelki obkolili vas Črni potok pri Stalcerjih. Mitraljezki vod tov. Nedeljka in bojna patrolja tov. Lojka sta jih napadla, nakar so se ti s precejšnjimi izgubami umaknili/najmanj 20 mrtvih/. Naši niso imeli nobenih izgub; fašistično prodiranje je ustavljeno.

IZ POROCIL DOLENJSKEGA ODREDA.

28. aprila je patrolja 1. čete 1. bataljona pri Sv. Ani iz zasede pobila 9 fašistov.

1. maja je 3. četa 2. bat. v bližini Straže porušila 19 drogov telefonske linije/z devet žicami/. Isto noč je istotan s požganim drevjem zatrpala cesto v dolžini 1 kilometra.

V nočeh med 2. in 3. majem ter med 8. in 9. majem je bila porušena dol. praga. Po prvi akciji 8 ur, po drugi 6 ur prekinitve prometa./1. četa 1. bat./

5. maja je 2. četa 1. bat. z ostrim ognjem napadla okupatorske posadke v Trebnjem, Veliki Loki, Starem trgu in Ponikvah. Prihodnji dan so okupatorji s posadke iz Starega trga in Ponikev za stalno uraknili. Njih izgube ne ve.

7. maja je patrolja iste čete blizu Trebjega iz zasede napadla Italjane ki so se vozili na lujterskem vozu. Trije od njih so padli, 8 je bilo ranjenih, zaplenjenih 4 puške in 1 revolver. -Nekaj ur pozneje je ista patrolja na istem mestu napadla četo Italjanov, ki je prišla po trupla in ranjence ter ubila dva Italjana. -Nekaj ur nato je v isto zasedo padel še kanijon vojaštva. Ubiti je bilo 20 Italjanov, 4 so se rešili, ostali pa so bili ranjeni. Naši niso imeli nobenih izgub, niti ranjencev.

Na področju Dol. odreda je bilo v zadnjih 2 tednih pobitih 9 denuncij tov.

POHVALA

Štab 3 grupe je izrekel pohvalo vodstvu in moštvu partizanskih čet, kiso prve osvobodile del naše lepe domovine. Posebej so pohvaljeni: Komandant tov. Stjenka Knap, komandant 2. bat. NO tov. Vasja Ižanc pol. kon. istega bat.

tov. Ante Kovan, komandir bojne patrolje tov. Lojka, ki je pri zavzetju Broda z dvema partizanoma razorožil 15 nož ustaške posadke ter tov. Janko, ki je v zasedi na Stružnici sam pobil 30 Italijanov in iz razdalje 6 metrov ustrelil italijanskega majorja.

SMRT FASIZMU - SVOBODA NARODU !

JOŽE ŠAVLI,

četni komandant slovenski junak je med svojih junakov delom onahnil. Za svojimi štajerskimi tovariši Koresca in Brižnikom je padel tudi ta gorenjski borec iz vrst krščanskih socialistov. Jože Savli je bil eden izmed najmočnejših stebrov - pilotov v zgradnji slovenske krščanske socialistične delavske organizacije. Po naravi nadarjen si je z lastnimi silami pridobil veliko strokovno in fizično izobrazbo. Bil je po svetu v svoji mladosti. Sel v Afriko, na bližnji vzhod, v Drancijo, naučil se je tujih jezikov, se izobrazil v svojem delavsko strokovnem policijskem delu in v začasnih letih kot tovarniški delavec ves živel in delal za delavsko organizacijo na Jesenicah. Lani spontani je odšel med prvimi med partizane, se boril na Možaklji, na Pokljuki, na Karavanah, v Skofjeloških hrih, premeril in prehodil večkrat vso Gorenjsko, organiziral, bodril, se boril, in dopolnil svojo veliko in plodno življenje z največjo - svojo osebno žrtvijo za slovenski narod. Bil je moder in preudaren, obenem izredno pogumen, v svojih akcijah iznajdljiv, in legendarno junaški. Delavska in slovenska zavest sta bili pri njen gonilni sili, njegov krščanski nazor pa duhovni temelj, na katerega je naslonil vse svoje delo, ki je bilo delo za skupnost, delo za nov slovenski svet, ki mu ga Bog ni dal dočakati. Jože Savli je bil krščanski socialist v slovenskem osvobodilnem boju pa samo borec, najboljši tovariš in prijatelj soborcev komunistov in Sokolov, ves predan le skupnemu frontnemu delu za osvoboditev in vstajenje delovnega slovenskega ljudstva.

Večna slava Joži Šavliju!

SLOVENSKI KATOLIČANI STOJIMO ZA SLOVENSKIM PARTIZANSTVOM.

Največje slovensko dejstvo je, da se je na slovenskem okupiranem ozemlju pod najhujšimi sodobnimi okupatorji v teku enega samega leta iz lastnih sil, brez tuje pomoči dvignila slovenska narodna vojska in zbrala v sebi vse borce za narodno svobodo. Danes ta slovenska narodna vojska osvoboja slovenske kraje in jih vrača svojemu narodu.

Ce so Slovenci v aprilu 1941 kolikor toliko občutili narodni odpor proti okupatorjem, potem niso smeli ostati pri zgolj notranjem odporu, ker bi bil tak odpor za tako majhen in politično nešolan narod naravnost poguba, ampak so morali narodnemu odporu dati izraza tudi na zunaj, v obliki dejanskega oboroženega odpora. Zato je ustanovni sestanek OF točno povedal, ko je ugotovil, da je odpor proti okupatorjem mogoč le v obliki oboroženega odpora.

Takrat je med mnogimi Slovenci nastalo pohujšanje, namto ugotovitvijo, pohujšanje iz katerega se je pozneje izcimilo ne le odklanjanje oboroženega upora in partizanstva, ampak celo partiranje z okupatorjem samim. Iz tega sledi, da je OF od vsega začetka zagrabila vprašanje odpora tako, kakor to zahteva slovenska stvarnost in kakor to zahteva vsaka obramba pred nasiljen.

Skupina katoličanov v OF je od vsega začetka dejansko in moralno podprla slovensko partizanstvo ter ob vsaki priliki podvzela pravilno gledanje na razvoj. V tem gledanju je še posebej krepilo spoznanje, da so proti partizanom nastopili najbolj tisti klerikalni kristjani, ki so zapadli neščanstvu, njegovi lažni morali in ki so radi svojega posrednega in neposrednega potokolonstva sokrivi naglega vojaškega poloma Jugoslavije. Popolnoma jasno je, zakaj so tako nastopili; sleherni najmanjša partizanska akcija jim je odgrinjala svet nove vojaške in politične morale, ki je prej niso hoteli poznati in ki je tudi poslej nočejo priznati.

Slovenska narodna vojska torej najjasneje odgrinja borbo med dvema svetovoma, med resničnim narodom in njegovimi političnimi in vojaškimi silami ter med navideznim lažnim "narodom", kakor se predstavlja do kraja izprinjani tip dosedanjega neščanskega politika.

SLOVENSKO SOKOLSTVO IZVRŠUJE SVOJO NACIONALNO ZAVEZO.

Najvišji cilj, ki ga je Tyrš postavil Sokolstvu je izbojevati in ohraniti narodu popolno svobodo. Smoter vse zgoje v Sokolstvu je bil načelno in nespremenljivo ta, krepiti in dvigati slehernega poedinca in ves narod fizično in moralno do teke višine, da je obstoj, svoboda in napredek naroda zavezan v lastni narodni sili. Iz te edine pravilne nacionalne osnove je

izvajal Tyrš brezkompromisno zahtevá, da mora vsak Sokol z orožjem v vsaki roki braniti, kadar napadalec ogroža njegovo svobodo.

Množice slovenskega Sokolstva so vse do poraznega razkroja v aprilu 1941 v vsem moralnem odporu, izvirajočin iz zdrave nacionalne zavesti, skrbno čuvale sokolske idejne temelje in sokolsko skupnost pred razkrajajočin, pogubnim političnim vzdušjem, ki je na kraju političnih napetosti v zapadni Evropi pritiral Sokolstvo v obrambo za svoj goli obstanek. Ko so se iz ruševin državnega razpada dvigale pošasti korupcije, izdajstva, petokolonstva in splašne propalosti v vrhovih države in njihovih plačencev, tedaj je bilo slovenskim sokolskim množicam jasno, da morajo po Tyrševem ukazu z dvojnimi naporom na delo za narodni obstoj, za narodno svobodo, da morajo v borbo proti zločinski napadalcem z orožjem v vsaki roki. Slov. sokolstvo je takoj po zlorudi odločno nastopilo to edino pot in izločilo iz svojih vrst one redke poedinca, ki so si izbrali za svoje nesokolsko zadržanje udobno geslo: molči - čakaj - pomni, in združilo svoje sile z vsemi borbenimi silami slovenskega naroda.

Borbeni polet slov. naroda v preteklem letu potrjuje, da je bila ta odločitev slov. Sokolstva edino pravilna. Slov. narod je pod vodstvom OF razvil svoje zdrave sile v odločen, nezlomljiv odpor proti uničujočim sovražnim silam in s polnim zaupanjem v zmagovit ~~uspeh~~ uspeh gre pogumno in ponosno naprej v končne odločilne dogodke.

SLOVENSKO LJUDSTVO MANIFESTIRA.

Tovariša Bore in Miro nam pošiljata poročilo z osvobojenega slov. ozemlja, iz katerega posnemamo naslednje:

Vse tam od Snežnika čez Lož, Bloke, kjer se popje ni še razvilo v cvetje in listje in vse tja do Rakitne, povsod se budi novo življenje, ki ga slovensko ljudstvo doslej ni bilo vajeno. Povsod je borbenost in odločnost, ter brezmejno hrepenenje po svobodi in resnični ljudski oblasti. Nihče se ne boji več smrti. Videz je, da se slovenski človek popolnoma izpremenil. Vse je ena sama celota, vsak posameznik je le del borbene skupnosti slovenskega ljudstva.

Sveže pomladne sapa so vrele čez naše hribe, ponosno so šuneli naši gozdovi kot bi čutili, da so prvič v zgodovini postali last vsega slovenskega naroda. Midva pa sva šla od vasi do vasi. Povsod sva našla isto odločno voljo, borbenost in hrepenenje po svobodi. Povsod so se zbirali stari in mladi in širom po hribih je donela volja ljudstva: "Smrt fašizmu - svobodo narodu!" Posedala sva med tovariše in tovarišice, vse vprek smo si stiskali roke. Bilo so zborovanja, ki jih slovenski človek še nikdar ni doživel.

V neki vasi sva se srečala s četo partizanov in za nami je pohitelo na pomenek v gozdove vse. Vrh Mokreca se je svetil v solncu in vse tja do Kolpe je bil en sam lesk, eno samo zelenilo slovenskih gozdov. Graščak je izginil z zemeljske površine, le zidovje gradu še čaka, da tudi to posluži svojemu namenu - v korist ljudstva. S tovarišem sva imela občutek, da najine besede prehajajo iz poslušalcev v šunečo snrekovino in naprej po potokih v daljino, iz ljudstva, ljudstvu, vsemu svetu ...

Partizani so ves čas najinih govorov stali mirno s puško ob desno ramo, najine besede so zadevale ob prisotnosti partizanov naravnost v živo. Pesti so se krčile in iz množice poslušalcev so se prijavili novi partizani. Nove puške so se dvignile iz zemlje, tisoči nabojev, municije, nove bombe - proti zverinskemu okupatorju. Iz vseh grl je ob koncu zborovanja zagrmelo: "Smrt fašizmu - svobodo narodu!"

V neki vasi sem prisluhnil tihemu vzdihu dekleta, ki je sprenljala s jega fanta na zbirališču. Sneje in s solzami v očeh je občudovala slovensko kokardo in peterokrako zvezdo na njegovih prsni in pred slovesom nu je nežno dejala: "Vrni se, Branko, toda vsaj lo fašistov!"

V neki zakotni vasi se je nabralo toliko ljudi, da v veliki kmečki hiši ni bilo prostora za vse. Dež je lil, nečje proti Blokam pa so nenehno ropotale strojuice partizanov. Odprli smo okna in vsi poslušali. Nekam še bolj krepko so nama stekle besede in kar vrelo je vsen iz pljuč. Strojuice partizanov pa so naprej regljale in nosile smrt okupatorjem. Poslušalci se krčile pesti, vstajali so s klopi in tisto noč se je zopet odpravila nova četa partizanov. Midva in ves narod pa je zopet šel naprej ... s puško na rami, s strojnico na rokah, bombari ob boku...

